

Virus-baseball

Virus-baseball is een inblijf en uitmaakspel dat is ontwikkeld door de vaksectie van Het Vlietland College tijdens corona. Het spel is een mix van baseball5 en kastiebal met twee partijen van zo'n vijf of zes spelers. Net als bij baseball5 probeert de slagpartij een punt te scoren door na vier honken veilig thuis te komen. De veldpartij probeert dat te voorkomen door een slagpartijspeler af te gooien (vergelijk kastiebal). Als een slagpartijspeler wordt afgegooid is er de paniekwissel. Softbalachtige spelen worden met de paniekwissel heel dynamisch: zowel de veld- als slagpartij blijven enorm betrokken bij het spelverloop. Het spel is ook iets vóór na coronatijd en kan worden uitgebouwd naar Dynamisch baseball en Dynamisch softbal. Dit artikel beschrijft de spelregels en de opbouw.

TEKST SECTIE LO VAN HET VLIETLAND COLLEGE

Startsituatie: baseball5 met afgooien

Arrangement:

- twee partijen van vijf leerlingen: veldpartij en slagpartij (één partij heeft lintjes)
- vier honken: drie honken en een thuisplaat (zie afbeelding 1)
- werpplaat op 3 meter van de thuisplaat
- afstand honken: 13 meter (afstand kan worden aangepast)
- outfield van 5 meter omheind met een hek dat doorgeschoten ballen tegenhoudt (vergelijk baseball5).
- vijf pilonnen onderling op 1,5 meter en 5 meter van de looplijn: voor iedere slagpartijspeler een pilon
- zachte handbal, mini-foambal of 'soft tennisball'
- telbord voor het bijhouden van de punten.

Opdracht:

Voor de slagpartijspeler: sla vanuit het slagperk de bal met de hand het speelveld in. De bal moet voorbij 3 meter (aangegeven door markeringshoedjes of werpplaat) en minimaal één keer stuiteren binnen de foutlijnen (thuis-eerste honk en thuis-derde honk) en in het infield (binnen de honken). Na de stuit mag de bal niet in foutgebied terecht komen. Na een foutslag, slaat de slagpartijspeler opnieuw (slagpartijspeler mag oneindig keer fout slaan).

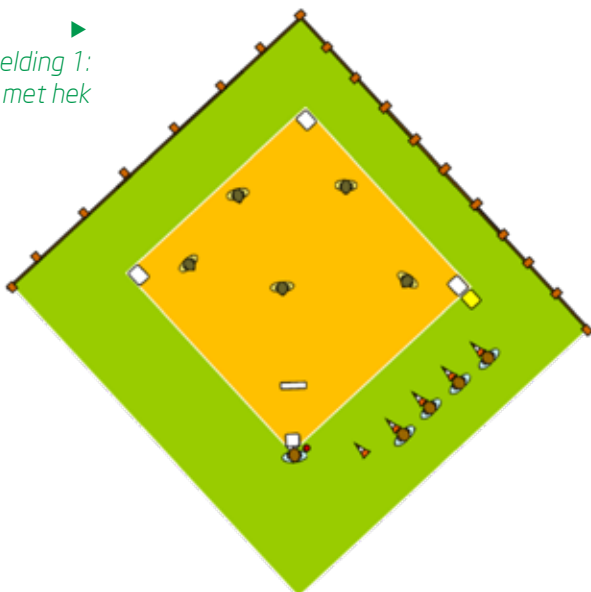
Loop na een goede slag direct naar het eerste honk, en op eigen risico door naar het tweede, derde en thuishonk. De slagpartijspeler mag daarbij niet meer dan 1 meter uitwijken van de loopbaan (vergelijk softbal). Op een honk is de slagpartijspeler vrij (maximaal één speler op een honk, inhalen mag niet). Als een slagpartijspeler veilig de thuisplaat heeft bereikt, krijgt de slagpartij een punt.

Voor de veldpartij: verwerk of 'field' de geslagen bal en probeer de slagpartijspeler uit te maken door hem/haar af te gooien voor hij/zij op een honk is. Afgooien kan direct of via de grond. Bij een vangbal is de slagpartijspeler uit. De veldspelers mogen lopen met de bal. Bij een 'uit', wisselt de veldpartij met de slagpartij.

Spelverloop: als het de veldpartij niet lukt om een slagpartijspeler uit te maken, dan is de volgende slagpartijspeler aan de beurt (in vaste volgorde). Zodra de bal is geslagen mogen of moeten (bij gedwongen loop) andere slagpartijspelers naar het volgende honk.

De slagpartijspelers moeten worden afgestopt door de veldspelers. Als de slagpartijspelers de honken vast hebben, stopt het spel en de volgende slagpartijspeler is aan de beurt.

Abbeelding 1:
Baseball5 veld met hek

▲ Sla de bal de bal met de hand het speelveld in

▲ De bal 'virus-vrij' maken

Als een veldspeler de bal door een 'overthrow' in een onbespeelbaar gebied gooit dan mogen de slagpartijspelers één honk verder opschuiven dan waarnaar zij toe op weg waren. Het spel stopt.

Vervolg: virus-baseball met afgooien en paniekwissel

Arrangement:

- idem als startsituatie
- vijf pilonnen als vrijplaats voor de slagpartij (één vrijplaats per slagpartijspeler)
- de slagpartijspelers met lintjes staan bij een pilon in vaste slagvolgorde
- spelleider met fluit.

Spelverloop met de 'paniekwissel':

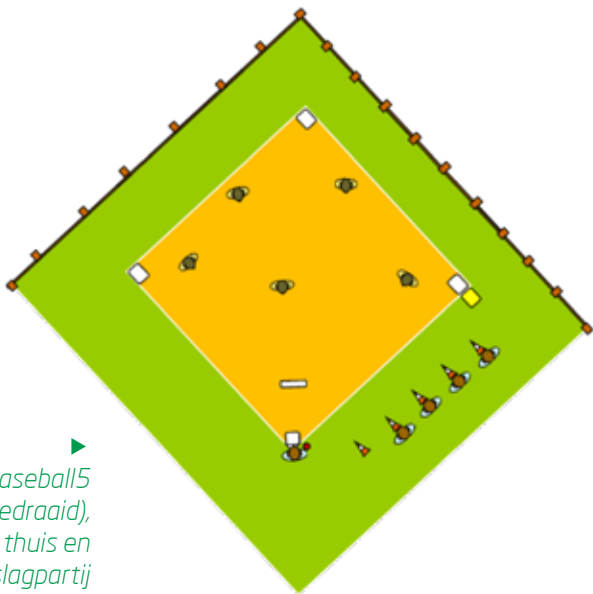
Het spel wordt gespeeld zoals in de startsituatie. Zodra een slagpartijspeler door een vangbal of afgooien wordt uitgemaakt, is er echter de 'paniekwissel'. Bij een vangbal dropt de veldspeler de bal op de grond waar hij/zij staat. Bij de paniekwissel blaast de spelleider hard op zijn/

haar fluit. De rollen van slagpartij en veldpartij draaien om: er ontstaat 'paniek'. De spelers van de nieuwe slagpartij proberen veilig een pilon te bereiken (maximaal één speler per pilon) en de nieuwe veldspelers proberen dat te voorkomen door een nieuwe slagpartijspeler af te gooien. Er ontstaat opnieuw een paniekwissel, et cetera, totdat alle slagpartijspelers veilig een pilon hebben bereikt. Een slagpartijspeler is vrij met een voet op/tegen een pilon.

Let op: als een nieuwe slagpartijspeler per ongeluk de bal oppakt of aanraakt vóórdat de bal virusvrij is gemaakt, is er opnieuw een paniekwissel. De slagbeurt eindigt als een veldspeler de bal op de werpplaat legt (spel is gestopt, bal is 'virus-vrij'). Als de bal 'virus-vrij' is verlaat de eerst volgende slagpartijspeler zijn/haar pilon en mag de bal 'vrij' oppakken voor een nieuwe slagbeurt. Als een slagpartijspeler te vroeg van zijn/haar vrijplaats naar het slagperk loopt, kan hij/zij worden afgegooid door een veldspeler.

▼ Didactische tips

Als dit gebeurt...	Dan kun je dat proberen...
<ul style="list-style-type: none"> • De bal 'fladdert' door de lucht of afgooien doet pijn 	<ul style="list-style-type: none"> • Balkeuze is cruciaal: niet te licht en niet te hard
<ul style="list-style-type: none"> • Het lukt de veldspelers niet om slagpartijspelers af te gooien 	<ul style="list-style-type: none"> • Eerst lopen met de bal om van dichtbij te kunnen afgooien
<ul style="list-style-type: none"> • De bal raakt steeds onbespeelbaar door een 'overthrow' voorbij het eerste honk 	<ul style="list-style-type: none"> • Draai het veld een kwartslag zodat achter het eerste en thuishonk een hek is op vijf meter dat de bal tegenhoudt en plaats de slagpartij tussen het derde en thuishonk (zie afbeelding 2)
<ul style="list-style-type: none"> • De slagpartij is te sterk 	<ul style="list-style-type: none"> • Vergroot de afstand tussen de honken • Leg de honken in een ruit zodat de foutlijnen in een kleinere hoek dan 90 graden komen te liggen • Maak een kleiner outfield omheind met hekken • Tips voor de veldspelers: <ul style="list-style-type: none"> - geef eerst velddekking ('keepen'), daarna honkdekking ('uitmaken') - gooi vóór de loper uit - eerst lopen met de bal daarna van dichtbij afgooien - sluit de slagpartijspelers in en gooi van dichtbij af
<ul style="list-style-type: none"> • De veldpartij is te sterk 	<ul style="list-style-type: none"> • Verklein de afstand tussen de honken • Bij de paniekwissel zijn de honken een extra 'vrijplaats' (maximaal één speler per honk) voor de nieuwe slagpartijspelers • Tips voor de slagpartijspelers: <ul style="list-style-type: none"> - zodra de bal is geslagen, dreigen door vanaf het honk te gaan - lokken en dreigen: laat elkaar lopen, vooral bij een loop op eigen risico, dan mag je terug - vang bij de paniekwissel de bal af en probeer de andere partij af te gooien.

► *Afbeelding 2: Baseball5 veld (kwartslag gedraaid), met hek achter thuis en honk 1 en slagpartij achter thuis en honk 3*

Uitbouw mogelijkheden

Virus-baseball met afgooien én uitbranden. Naast afgooien mogen de veldspelers de slagpartijspelers bij een gedwongen loop uitbranden op een honk. Vervolgens dropt de veldspeler de bal op het honk en is er de paniekwissel.

- Dynamisch baseball5 met uitbranden én uittikken (zonder afgooien) en paniekwissel.

Arrangement: dubbele eerste honk voor de slagpartijspeler en voor de veldspeler.
 Spelverloop: de bal wordt door de slagpartijspeler met de hand het veld ingeslagen. Als een slagpartijspeler wordt uitgemaakt door een vangbal, uitbranden (bij gedwongen loop) of uittikken (bij een loop op eigen risico), is er de paniekwissel. De nieuwe veldspelers proberen de slagpartijspelers uit te tikken met de bal voordat zij veilig een pilon (of honk) bereiken.

- Dynamisch softbal, als Dynamisch baseball5.
 Arrangement: met een reguliere softbal, knuppel, slagpartij achter thuis/honk 1 en alle veldspelers én slagpartijspelers een softbalhandschoen aan.

Spelverloop: de bal wordt door de slagpartijspeler uit de hand met de knuppel het veld ingeslagen. Als een slagpartijspeler wordt uitgemaakt door een vangbal, uitbranden (bij gedwongen loop) of uittikken (bij een loop op eigen risico), is er de paniekwissel. De nieuwe veldspelers proberen de slagpartijspelers uit te tikken met de bal voordat zij veilig een pilon of honk bereiken.

▲ *Paniekwissel*

▲ *Na de paniekwissel proberen de nieuwe slagpartijspelers veilig een pilon te bereiken*

De vaksectie Bewegen & Sport van het Vlietland College in Leiden heeft in coronatijd gezocht naar mogelijke buitenspelactiviteiten en kwam door de '1,5 meter richtlijn' uit op dit nieuwe spelidee.

Foto's

Ger van mossel

Contact

mos@vlietlandcollege.nl

Kernwoorden

virus-baseball, baseball5